

קורסי בחירה במחלקה לשנה"ל תשע"ב

שנה ג'

מרכז: אדר' יובל יסקי

שנת הלימודים השלישית במחלקה מוקדשת, בפשטות, לתכנונו של בניין. על הסטודנטים יהיה ללמוד, לחקור ולהבין בניינים: איך הם פועלים, איך הם עומדים, איך בונים אותם, ממה הם עשויים. את הידע שנצבר עד כה יהיה צורך לתעל למחשבות ולידיעות על בניינים את כל מה שיש לומר, יש לומר בבניינים. בשמונת הסטודיאום ניתן יהיה לפגוש בגישות שונות, בקני מידה שונים, בבעיות שונות ובטיפוסי בניין שונים. המשותף לכולם יהיה העסוק המרוכז בתכנונו של בניין.

**סטודיו, 4 קבוצות (חובה)
סמסטר א', 6 נ"ז, היקף 10 ש"ש
אדר' עולש קיי, אדר' מוטי בודק, אדר' קרן וינר, אדר' אסף לרמן**

7308- אדר' עולש קיי

החייאה עירונית - מגורים עירוניים איכותיים בבלוק עירוני בדרום תל אביב

"תיקון"

התכנסות לתוך הקיים, ציפוף ושימוש אינטנסיבי איכותי במרחב העירוני הקיים - אלו צווי השעה. "תיקון" לתקופה בה תרבות החיים ותרבות החיים העירוניים דגלו ודרשו פיזור, בזבזנות, אינדיבידואליזם חברתי, קפיטאליזם קיצוני, בדלנות קהילתית, רציחת רעיון "מדינת רווחה", ניקור והתעלמות מהכדור עליו אנו חיים. הסטודיו יעסוק בהתבוננות מעמיקה רגישה ואוהבת במרחב האורבאני לזיהוי השכבות והרבדים מהם עשויה המציאות בה אנו פועלים ובה אנו חיים. הסטודיו יתרכז במגורים עירוניים צפופים ואיכותיים ברקמות העירוניות הקיימות והחיות של מרחב דרום תל אביב, במקום ממנה צמחה העיר, ואשר במהלך השנים עבר מספר רב של מצבי קיום. במהלך הסמסטר, לאורך כל התהליך התכנוני, נדון במהות החיים העירוניים, הזכות לבית, דיור בר השגה, עירוב שימושים כן או לא, נבחן מושגים כמו החייאה עירונית / התחדשות עירונית / ג'נטריפיקציה, איכות החיים בעיר, חיים "שלווים", "שקט" כאיכות חיים, ציפוף, המרקם העירוני שימור מול התחדשות, מגורים אורבאניים איכותיים, גיוון אוכלוסייה, וכמובן נבדוק מושגים כמו תב"ע, חלופות בינוי, תקנון התוכנית, המרחב הפרטי, המרחב הציבורי, צפיפות עירונית, הרחוב, הבלוק העירוני, השכונה, הולכי רגל, עמידה בהוראת תב"ע, שטח ציבורי פתוח, קו בנין, תכנית, ועדות בנין עיר, חוק תכנון ובניה ועוד.

7309- אדר' מוטי בודק

אסיסטנטית: אדר' טל לאוב ריכטר

תכנון מבנה ציבור מורכב למגורים ארעיים

הסטודיו יעסוק בתכנון מבנה ציבור מורכב המיועד למגורים זמניים או ארעיים מלון, דיור ציבורי, מעונות סטודנטים, אכסניה, דיור מוגן או כל פרוגרמה אחרת המציעה מגורים לתקופה מוגבלת החל מימים ספורים ועד לתקופה של מספר שנים. לאור הביקוש לפתרונות דיור יצירתיים שישתלבו במרקם העירוני הקיים הסטודנטים יידרשו לבחון ולנתח את המצב הנוכחי, ינסו לקדם יוזמות אדריכליות ויציעו אלטרנטיבות תכנוניות העבודה תבצע בקנ"מ שונים וברמות שונות של פירוט, ותיתמך כל העת על ידי לימוד תיאורטי והיסטורי תוך בחינה מתמדת של הקשר בין תכנון אדריכלי מקומי לבין השפעתו החברתית הכלכלית, העיצובית והקשריו האורבאניים הכוללים.

הסטודנטים יבחרו אתר במטרופולין תל-אביב על פי שיקול דעתם המנומק: מגרש ריק, שינוי ייעוד של מבנה קיים, בניין לשימור או לשיפוץ, תוספות בניה מסוגים שונים בסמוך למבנים קיימים או עליהם וכיו"ב.

במהלך הסטודיו הסטודנטים יתנסו בכל שלבי התכנון האדריכלי החל מחשיבה מופשטת או אידיאלולוגית, המשך בחקירת נושא מהיבטיו התיאורטיים והמעשיים, ניתוח האתר וסביבתו, גיבוש פרוגרמה, הצעת סכמה תכנונית לארגון המבנה, קביעת עקרונות הקונסטרוקציה שימוש בחומרים ועיסוק בפרטי הבניין, וכלה בהפגנת יכולת עיצובית, הבנה טכנולוגית ויכולת יישום ופרזנטציה ברמה גבוהה שיסתכמו בהצגת הצעה אדריכלית קונקרטית.

7317- אדר' קרן ויינר

תוכו כברו- פנים ופנים

הסטודיו עוסק במחזור מבנה/ מתחם קיים בתכנון פרטני מן הפנים אל החוץ. עבודת התכנון תתייחס לפיתוח פרטים ופריטים אדריכליים יחידניים ולאחר מכן שילובם למכלול מרוכב, הגם אם הם נוגדים זה את זה.

ישם דגש על פיתוח פרוגרמה רעיונית הנגזרות מפרמטרים מדידים המתייחסים למערכות חייהם של משתמשים יחידניים והאפשרות של האחדתם לכלל קהילה הטרוגנית המקיימת יחסי גומלין והיזון ביניהם.

פיתוח הפרוגרמה תתבסס על עבודה משותפת עם קהל יעד "מוחשי" ובהתאם במידת הצורך תבחן גם אפשרות הרחבת המבנה. הפרוגרמה הרעיונית תכלול גם התייחסות לעקרונות של התחדשות אקולוגית כמרכיב יסודי בתכנון מחזור המבנה/ים

7313- אסף לרמן

הפרטה, הצברה? ארכיטקטורה!

הסטודיו יעסוק השנה בחיפוש של תצורה (מבנה אירגוני) חדשה לסביבת המגורים. לצורך כך נבחן את הפוטנציאלים האדריכליים שעולים מהקונטראסט החד בין המחאה בשדרות רוטשילד ובין מגורי היוקרה הפרוסים לאורכן. על פניו נדמה כי ההבדלים לא יכולים להיות ברורים יותר. סביב השדרה מתגוררים המנצחים של השיטה הקפיטליסטית ואת האוהלים מאכלסים אלו שמגדירים את עצמם כמפסדיה המובהקים. יחד עם זה התשתית האירגונית של שניהם דומה להפליא. תוכנית השדרה על ציר התנועה המרכזי והמדשאות משני צידיו זהה לחלוטין לחתך גובה דרך מגדל החושף את גרעין המעליות בליבו והדירות משני צידיו. המגדל הוא שדרה אנכית וההפך.

האופן שבו רשמה עצמה המחאה אל תוך תשתית זו הוא מעין מניפסט ספונטאני לארגון קהילה בתחילת האלף השלישי. את המדשאות תפשו האוהלים ונתיב התנועה המרכזי התמלא במוקדי פעילות נלוות: דיונים, מופעים, בישולים, שיכשוך במים ואפילו מין. התנועה הצירית במרכז השדרה הוחלפה בתנועה מתפתלת דרך שדה רווי מוקדים אלו ובחיכוך מתמשך בפרוגרמות המתחלפות. בדומה למרחב הוירטואלי של הרשת, הגדרות כמו "פרטי" ו"ציבורי" איבדו בתוך שדה זה את מיקומן הקוטבי אחד ביחס לשני לטובת היברידי (בן תערובת) מסוג חדש.

בסטודיו נלמד לקרוא את המרחב הקונקרטי כמו גם המרחב התרבותי הקונטקסטואלי שמאפשר כיום לאתגר תפישות מקובלות בעזרת הצעות פרוטוטיפיות וחדשניות ל"מגורים". נחקור את המודל שמציבה המחאה כמו גם מודלים ארגוניים דומים ונשווה אותם לפרויקטים ניסיוניים למגורים באירופה. הסטודיו יתמקד בתכנון בנין על מגרש נתון בלב ת"א שישמש כמצע לבחינת פרמטרים ותסריטים שונים לסביבת המגורים.

סטודיו, 4 קבוצות (חובה)
מסטר ב', 6 נ"ז, היקף 10 ש"ש
אדר' יובל בר, ד"ר אדר' ארז גולני סולומון, אדר' נילי-רננה חר"ג, אדר' שרון רוטברד

7312- אדר' נילי-רננה חר"ג
מעבר למילים: עדשות אוטוביוגרפיות

"No matter what sort he is, everyone who has to his credit what are or really seem great achievements, if he cares for truth and goodness, ought to write the story of his own life in his own hand..."

'Vita'; Benvenuto Cellini, trans. George Bull (*The Autobiography*, London, 1966), p. 15

עדשה היא מכשיר דרכו אנו מביטים על מנת לבחון מרחבים שמעבר לטווח הראייה המיידי תוך אפשרות של העצמת החלל העצמי המוגדר לאופק רחב מימדים. בסטודיו זה יתבקשו הסטודנטים לדון באופן ויזואלי בזכרונות האוטוביוגרפיים המשמעותיים שלהם באופן שיוכלו לעורר עניין אצל האחר. עדשות אוטוביוגרפיות ישמשו ככלי ניתוחי באמצעותו נדמיון ונמצא את המרחב האדריכלי. אוטוביוגרפיות, יומנים, ספרי זכרונות הינם ז'נרים המשתקפים דרך אירועים היסטוריים, אירועים אישיים ואנשים אמיתיים הבאים לידי ביטוי בכתיבה. כאן נדון בנושא זה באופן מרחבי תוך בחינה של עוצמת הזכרון ביחס לאירוע האמיתי.

תרגיל מספר 1	פוקוס: ריכוז עצמי
תרגיל מספר 2	זווית רחבה: פורמט הפעולה
תרגיל מספר 3	ההתערבות

זוהי הקדמה לפעולה רלבנטית להוראת האדריכלות השואבת את עולם המושגים ליצירה האדריכלית מעולמו הפנימי של האדריכל. מטרת פעולה זו היא להעלות הקול הרואה צורך במיקום האדריכלות כדיספלינה המונעת מהחיבור לעולם. עולם מורכב המפוצץ באנשים החיים בו ועליו.

7314- אדר' שרון רוטברד
מגדלונים סודיים / סיפורי ארכיטקטורה

תוכנית הסמסטר מורכבת משני ערוצים נפרדים, מקצועי ועיוני, שיתנהלו במקביל.
א. פרויקט: מגדלון אישי וסודי

פרוגרמה – מגדלונים. בניין מגורים על מגרש עירוני סטנדרטי של חצי דונם בתל אביב(האתר ינתן בפתיחת הסמסטר), 600% בנייה. מכלול הפרויקטים של הסטודיו ייצרו רחוב - העבודה היא אישית בלבד (אין צוותים).

- העבודה היא סודית. הסטודנטים ייחשפו לעבודות של חבריהם פעמיים בלבד במשך הסמסטר, בהגשת אמצע הסמסטר ובהגשה הסופית. קביעת מפגשים עם המנחים להנחיות היא באחריות הסטודנטים ובהתאם לצורך שלהם בהנחיות.

הסטודיו מארח את האדריכלית רחל פללר, עמיתה בכירה במשרד האדריכלים יסקי-מור-סיוון, מאנשי המקצוע הבכירים בארץ. מזה כעשרים שנה, עוסקת רחל פללר בתכנון ובבניית מגדלים (מגדלי עוז ועורק, מגדלי עזריאלי, מגדלי אקירוב, מגדל פרישמן דיזנגוף, מגדלי YOO, אם להזכיר כמה מהם) בארץ ובחו"ל.
רחל תלווה את הפרויקטים מתחילתם ועד סופם. בהתחשב בזמנה היקר, על הסטודנטים לעשות כמיטב יכולתם לקיים את הפגישות במשרדה במרכז.

ב. סמינר עיוני: סיפורי ארכיטקטורה

המפגשים הקבוצתיים בימי חמישי יוקדשו לסמינר על ספרי עיון וספרי ארכיטקטורה, מפגש לכל ספר. במסגרת הסמינר יידונו הספרים הבאים:

- אדולף לוס / דיבור לריק, למרות הכול
- לה קורבוזיה / לקראת ארכיטקטורה
- איין ראנד / כמעין המתגבר
- רולן בארת / מיתולוגיות
- ז'אן בודריאר / אמריקה
- גי דבור / חברת הראווה
- פיטר רייס / דימיון של מהנדס
- ז'ורז' פרק / חלל וכו'
- ז'ורז' פרק / החיים הוראות שימוש
- הוברט ונטורי, דניס סקוט בראון וסטיבן איזנור / ללמוד מלאס וגאס
- ג'יין ג'ייקובס / מותן וחייהן של ערים אמריקאיות גדולות
- רם קולהאס / הזיית ניו יורק
- מישל וולבק / להישאר בחיים
- רפי סגל ואיל ויצמן / כיבוש אזרחי
- שרון רוטברד / עיר לבנה, עיר שחורה
- שרון רוטברד / אברהם יסקי, אדריכלות קונקרטיית

בכל מפגש תתקיים הרצאה ולאחריה דיון חופשי. ההשתתפות בכל המפגשים חובה. לקראת הסטודיו, רצוי לקרוא את כל הספרים שברשימה עד לתחילת הסמסטר.

7310- ד"ר אדר' ארז גולני סולומון

מילון הרעיונות הפוליטיים

הסטודיו יעסוק ברעיונות. במהלכו יבחנו רעיונות קיימים ויהגו רעיונות חדשים, במטרה לנסח כלים אדריכליים מעודכנים לחשיבה ויצירה. יתקיים בו דיון ברעיון האדריכלי וביכולתו לבנות תיאוריה ומעשה, יערך בו מילון רעיונות, ויתוכנן בו בניין כמושא המרכזי בשיח. באופן ספציפי יכוונו פעולות הסטודיו והרעיונות שיידונו בו להתמודדות עם אופיו הפוליטי של המרחב בישראל.

ארכיטקטורה מקבלת ממשות בתהליך שביסודו ובמהלכו עומדים רעיונות רעיונות נחשבים כקטגוריה הכרחית לקיום, הם מראה בהירה לאידאולוגיות של חברה ולמאפיינים שלה, וכלי עבודה בסיסי בתהליכי יצירה ויצירת המרחב בפרט. הרעיונות נידונו תמיד ובכל תחום-דעת. עבור פלטו, לדוגמה, הרעיון הוא אידאל הקיים בצורה שלימה ונצחית, בנפרד מהמחשבה עליו ומהדברים המכילים אותו באופן זמני. עבור גוסטב פלובר הרעיונות, פעם רעננים ומקוריים, מרוקנים בדרך כלל מעצמתם הראשונה והם קלישאות מקובלות המאפיינות את החברה והשמות אותה ללעג האדריכל רודולף

שטיינר ראה את הרעיון כאובייקט חווייתי שנלכד במחשבה, באותה דרך בה נלכד האור בעין. למרות הגדרות כזו של שטיינר ושל אחרים, ולמרות סימונו של הרעיון כגרעין העשייה האדריכלית, מערכת היחסים בין הרעיון לבין הארכיטקטורה לא נידונה באופן רציף. בכוונת הסטודיו להשתתף בדיון אוניברסלי ער על הקשר בין בניינים לרעיונות ולשמש חלוץ בדיון דומה בהקשר ישראלי!

במהלך הסמסטר יושם דגש על רעיונות פוליטיים, על תגובות למבנה הפוליטי של המרחב הישראלי. הבניין שיתוכנן - מכלול הרעיונות, פעולות העיצוב והאסטרטגיות הקונספטואליות - ישאף להתמודד עם, לדוגמה, מנגנוני ההתפרסות של גופים פרטיים במרחב הציבורי, עם מקומות שעל גבם מתקיימים מאבקי כוח וקיום, עם סביבות מחאה ומרד, או עם הנוכחות התמידית של המלחמה והמלחמה בטרור בעיר הישראלית.

בתחילת הסמסטר יזוהה, יאופיין וינתח גוף רעיונות רחב ממדים העומד בבסיס העשייה האדריכלית בהווה, באקדמיה ומחוצה לה, שהשפיע על האופן שבו אנחנו מדברים על עולמנו וחושבים עליו. גוף הרעיונות יעובד ויערך כמילון לשימוש הסטודיו. בשלב שני יבחרו או ירכיבו משתתפי הסטודיו הקשר פוליטי ואתר פיזי לתכנון. בשלב שלישי יוסיפו הסטודנטים סביבת רעיונות [מטריצה] אישית שתשמש כבסיס לתכנון בניין ותזין אותו לאורך תהליך העבודה.

משתתפי הסטודיו צפויים לרכוש ידע על גוף התאוריות וגילויי הדעת שמניעים את הארכיטקטורה בהווה, יכולת למקם את עבודתם בתוכו, ואפשרות לבסס עמדה ביקורתית כלפיו. הם צפויים לתרגל שיטות ייצוג וויזואלי של רעיונות, להתמודד עם אספקטים של המבנה הפוליטי במרחב הישראלי בגישות מגוונות ורדיקליות, להיות רלוונטיים ולהוכיח מקוריות.

”סטודנטים: כולם חובשים כובעי ברט אדומים ולובשים מעסיים בגזרה הדוקה, ומעשנים מקטרות ברחוב ואף פעם לא לומדים.” [גוסטב פלובר, 1911, מילון הרעיונות המקובלים].

7316- אדר' יובל בר

Mixed Use מלון דירות/ non

בסטודיו נעסוק בתכנון של מלון דירות/מסחר *“mixed use”*, באתר קטן בתוך רקמה עירונית דחוסה, לפי פרוגרמה יזמית אמיתית. גודל המגרש קטן מחצי דונם ומוגדר במסמכים הסטטוטוריים כמגרש שארית או כ- *“left-over space”*, בתוך מטווה פרצלציה של מגרשים גדולים.

אחוזי הבנייה הגבוהים יחסית (מעל-300%), המצוינים בדרישות הפרוגרמאטיות, מאפשרים את פרשנות הבניין כבניין מילוי ברקמה עירונית *“urban infill”*, או לחילופין כמבנה עצמאי, *“free standing”* עם דרגת אוטונומיה גבוהה כפי שמשמע מתכנית המתאר.

מטרות הסטודיו הן:

- א. לאפיין ולפרש את איכויות הפרוגרמה.
- ב. לעצב את המטווה הטקטונית של הפרוגרמה הפרטית/ציבורית בתוך סביבה עירונית אינטנסיבית שאיננה אופיינית.
- ג. הצעת פירוש ארכיטקטוני למונח "יעילות".
- ד. פירוט מבני מלא של בניין בסביבה עירונית.

בסטודיו נאפשר לעבוד על שני אתרים קונקרטיים. אתר אחד בירושלים ואתר שני בחו"ל (פרטים בהמשך), כאשר שניהם נמצאים ברקמה עירונית היסטורית.

סמינרים

71081 סמינר אוטופיה (סמינר בחירה) –

הרשמה במהלך תקופת השינויים במזכירות המחלקה תנאי מקדים: ציון 80 ומעלה בקורס תולדות העיור

**סמסטר א', 4 נ"ז, היקף 4 ש"ש
ד"ר אדר' ענת אלמוג**

מעבר לאופק – בין המקום האמיתי למדומה – ביו העולם הישן לחדש – בין מה שבכוח למה שבפועל- נמצאת אוטופיה. החיים בה מתוארים בפרוטרוט אך הדרך אליה עלומה. בעלי המזל המועטים שביקרו בה וחזרו כדי לספר את סיפורה – נעלמו עקבותיהם. יתכן שאין אנו אמורים לראותה וגם לא להגשימה ולהקימה בעולמנו. מטרת הסמינר היא קריאה, ניתוח, דיון והצגת פרשנות אישית למבחר טכסטים הנחשבים 'אוטופיות'. הפרשנות תעשה במדיום ויזואלי עפ"י בחירת הסטודנטים: תוכניתלמודל ארכיטקטונית, סרט, מיצג, מופע תיאטרלי וכד'.

7179 גישות בניתוח מבנים- ארכיטקטורה של ציבוריות (סמינר בחירה)

**סמסטר א', 4 נ"ז, היקף 4 ש"ש
אדר' רבקה גוטמן**

"מה שמייחד את הפעולה האדריכלית הוא סימולציה של אינטראקציות במציאות הממשית של חיי אדם בצוותא." (מרטין בובר)
הסמינר מתמקד בשורה של מושגי יסוד אדריכליים: גריד, קנה-מידה, תווי-via, שדה-campus, פני שטח-topography, אובייקט ואנטי-אובייקט וכדומה - ובדרכי הפעלתם במתחים ובפערים שבין המרחב הפיזי, הווירטואלי והלשוני. הדילמות של הציבוריות עולות במפגש עם טקסטים ותקדימים בני זמננו: בוריס גרויס, מישל פוקו, חנה ארנדט, דלז וגואטרי, קנת פרמפטון, מישל דה סרטו, ג'ורג' ביירד, רפאל מונאו, קנגו קומה ועוד, ע"פ הרשימה הביבליוגרפית של הסמינר. העבודה בסמינר מעמתת בין 'מילים' לבין 'דברים' בפרקטיקה האדריכלית, במטרה לפתח את כלי הביטוי האדריכליים במדיה השונים של התחום, על בסיס ידע קאנוני ובדגש על רהיטות, דיוק - וסטייטמנט אישי מנומק.
במהלך הסמינר, כל סטודנט מגיש בכיתה רפרט מתוך הרשימה הביבליוגרפית ואת גישתו האדריכלית לטקסט – בהמחשה אדריכלית שאינה מילולית – ומוביל דיון, בהנחיית, במושגים השונים של ציבוריות באדריכלות.
במקביל, הסטודנטים מעבדים רעיון אדריכלי אישי בתימת הציבוריות לקראת הגשה קבוצתית בסוף הסמסטר. העבודה מוגשת בקטגוריות המצמצמות של הסמינר: מדיום יחיד ע"פ בחירה (או מודל, או צילום, או רישום, או שרטוט טכני וכדומה) ופורמט אחיד של A0.
חומרים אלו הם התשתית לעבודה הסמינריונית הכתובה ע"פ הכללים האקדמיים ומוגשת בתום הסמסטר.
דרישות הקורס ואופן חישוב הציון לסטודנט:
נוכחות פעילה ועבודה סמינריונית מונחית 60%, תרגיל מעשי 20%, רפרט 20%.

7418 תיאוריות של המרחב- הקורס יתקיים בהר הצופים (סמינר בחירה)

**סמסטר ב', 4 נ"ז, היקף 4 ש"ש
ד"ר תמר ברגר**

בקורס יוצגו כמה מן התיאוריות המודרניות העיקריות של המרחב מנקודת מבט בין- תחומית, המשלבת פילוסופיה, גיאוגרפיה, אנתרופולוגיה, סוציולוגיה ואדריכלות. הקורס יעקוב אחרי המעבר מתפיסה סטטית של המרחב לתפיסה דינמית שלו ועד לוורטואליזציה, במהלך שייצא מן הפנים הביתי, יעבור אל המרחב האורבני וממנו למרחב עולמי; ולבסוף יחזור אל הבית.
בקורס יידונו טקסטים מייצגים של הוגים מרכזיים (קריאת הטקסטים – חובה) ולצדם ייצוגים מתחומים שונים הממחישים את תפיסות המרחב המשתנות.
חובות: רפרט (הגשה בעל פה או עבודת ביניים כתובה) ועבודה מסכמת.

7185 ארכיטקטורה כאמנות וכחיים (סמינר בחירה)

סמסטר ב', 4 נ"ז, היקף 4 ש"ש

ד"ר אדר' ענת ארטמן- דוד

גיאורג זימל טען שהתרבות נוצרת מתוך הקונפליקט שבין צורה לבין חיים. הצורה היא הנטייה לקבע חיים ואילו החיים מתבטאים בזרם אין סופי ששואף להרוס את הצורה. בסמינר זה נמיר את המושג צורה במושג אמנות ונבחן את הקונפליקט שבין אמנות לחיים כפי שבא לידי ביטוי בארכיטקטורה. שייכותו של התחום לאמנות מושמת פעמים רבות בסימן שאלה. נשאל איפוא אם ארכיטקטורה היא יותר חיים או יותר אמנות או שמא המתח שבין השניים האלו? האם הארכיטקטורה כאמנות סותרת את הארכיטקטורה כחיים או משלימה אותה? נבחן סוגי ארכיטקטורה שמנסים להתעלם מהאספקט האמנותי ולעומתם אלו שמנסים לדחוק הצידה את החיים וכן נדון בסוגים השונים של היחסים בין האספקטים הללו.

הסמינר יסתמך על טקסטים פילוסופיים בייחוד כאלו העוסקים באסטיטיקה ובאתיקה. הוא יכלול הרצאות, דיונים ותדרש בו קריאה משיעור לשיעור וכתובת עבודה סמינריונית

71070 אנתרופולוגיה ויזואלית: חלל, צורה ומקום (סמינר בחירה) מסטר ב', 4 נ"ז, היקף 4 ש"ש יונתן ונטורה

האדריכל, כאחד מסוכני התרבות העיקריים בעת המודרנית, נמצא בעמדת השפעה מרחיקת לכת על התכנים התרבותיים בכל חברה. לצד כליו המקצועיים-מדעיים של האדריכל, עליו גם להבין את החלל התרבותי-חברתי בו הוא פועל ובו הוא עתיד להשפיע. למשל, יחסי-כוח, זירות קונפליקט לצד אפיקי השפעה, אינטגרציה רב-תרבותית וקידום פרויקט טים הוליסטיים והומאניים. מעבר להיות האדריכל מדען ואומן עליו גם לדעת הן לעשות שימוש במגוון תיאוריות מדיסציפלינות שונות והן לעשות שימוש במתודולוגיות מגוונות בכדי להבין את השדה התרבותי-חברתי בו הוא יוצר.

בקורס זה נלמד לעשות שימוש בשני העולמות העיקריים הללו: מחד גיסא, עולמות התיאוריה של האנתרופולוגיה החזותית והתרבות החזותית, ומאידך גיסא, לעשות שימוש בעולמות המתודולוגיים הנשענים על מידע חזותי לצורך הבנה, ניתוח והענקת משמעות לחלל החברתי הסובב אותנו. האנתרופולוגיה היא דיסציפלינה קרובה ואף משיקה לארכיטקטורה משום ש שתי הגישות עוסקות בהבנת צרכיהם התרבותיים-חברתיים של בני-אדם. יתרה מכך, לארכיטקטורה, לצד עיצוב תעשייתי, כסוכני השינוי העיקריים בעולם המורכב בו אנו חיים, צריכה להיות היכולת להפנים צורות חשיבה ופרשנות אלטרנטיביות, ובראשן אחת הדיסציפלינות המרכזיות העוסקות בבני-אדם – האנתרופולוגיה. לבסוף, ההתמקדות בכלים חזותיים חשובה משום שחלק ניכר מהמבט האדריכלי עוסק במידע ויזואלי-סמיוטי. כחלק ממטלות הקורס נלמד לעשות שימוש בכלים האנתרופולוגיים בכדי להפיק מידע ויזואלי ופרשני בעזרתנו נקדם את כלי החשיבה האדריכלית בה יעשו הסטודנטים שימוש. המחקר שיערך במהלך הקורס ישמש את הסטודנטים להעשיר את ארגז הכלים שיעמוד ברשותם לקראת פרויקט הגמר.

7169 תיאוריות עכשוויות באדריכלות (סמינר בחירה) מסטר א', 4 נ"ז, היקף 3 ש' ד"ר אדר' אסף פרידמן

בשיח האדריכלי הדעה הנפוצה של ארבעים השנים האחרונות הייתה שתרבות לא יכולה יותר להיות מובנת כתהליך ספונטאני בשיח החברתי, אלא נוצרת דרך יותר ויותר מודעות עצמית שנבנית על תהליך תיאורטי. ההתפתחות של סוגי אינטרפרטציה שונים ממדעי הרוח ועד טכנולוגית המידע נתנו לחוקר כלים שונים לחשוב ולהציג את הארכיטקטורה. היום ישנה האפשרות להשוות נושאים שונים ולתת לארכיטקטורה את היכולת להשתלב ולהציג את חשיבותה בשיח האינטלקטואלי! הקורס יבחן תיאוריות ארכיטקטוניות עכשוויות כפי שהן מובאות על ידי אדריכלים בארבעים השנה האחרונות האנתולוגיה של כתבי אדריכלים ותיאורטיקנים של האדריכלות תוצג על פי נושאים שהם במרכז הדיון הארכיטקטוני.

סמינרים לבחירה מתוך תוכנית הלימודים לתואר שני בעיצוב אורבני סמינרים אלה מתקיימים בימי רביעי בקמפוס ברחוב יפו 23.

ההרשמה לסמינרים אלה תיעשה לאחר התייעדוף בתקופת השינויים במזכירות המחלקה
לסטודנטים שנה ד בלבד בעלי ממוצע 80 ומעלה, על בסיס מקום פנוי.

730-2114 ירושלים {סמינר של התוכנית לתואר שני בעיצוב אורבני}
סמסטר א', 2 שש"ש, 4 נ"ז, היקף 3 ש'
ד"ר דורון בר, פרופ' דוד גוגנהיים

במוקד הסמינר תעמוד ירושלים, עיר מקדש ועיר בירה, עיר של "מעלה", מקודשת ושמימית ועיר של "מטה" שבה יתגוררו בעתיד הקרוב למעלה ממיליון איש. הדיון בירושלים יעשה הן מהזווית ההיסטורית והן מהזווית האדריכלית והאורבאנית. זאת באמצעות שיעורים, דיונים וסיורים בחלקיה השונים של העיר.

הסמינר יעסוק במתח המובנה הקיים מאז ראשית המאה העשרים בין מעמדה הברית של ירושלים עיר הנמצאת במוקד הסכסוך הישראלי-ערבי, לבין היותה "עיר מקדש" המקודשת ליהודים, נוצרים ומוסלמים.

730-2124 שימור {סמינר של התוכנית לתואר שני בעיצוב אורבני}
סמסטר ב', 2 שש"ש, 4 נ"ז
פרופ' מייק טרנר, ד"ר נועה הייזלר רובין

מטרת הקורס להקנות למשתתפים ידע על תחום השימור והיכרות עם הכלים העדכניים הקיימים בתחום. במסגרת הקורס נגדיר את מושג האוטנטיות בזיקה לזהותה של מורשת תרבותית במישור המקומי, הארצי והעולמי תוך התייחסות לערכים תרבותיים וסוציו אקונומיים והשפעתם על קבלת החלטות בשימור. בהמשך נתוודע לרקע ולמבנה הארגוני של אונסקו, World Heritage Convention והגופים הבינלאומיים הנוגעים למורשת. נושאים אלו יכללו התייחסות לפיתוח ובינוי ובמושגים של נופי תרבות ו-

Historic urban landscapes. נכיר אמנות שימור ואת הקריטריונים לסיווג ודירוג אתרים כולל רקע בהיבטים משפטיים מקומיים ובינלאומיים. ההתייחסות התכנונית תכלול נתוני רקע לתכנון ושימור, כולל הכנת תיעוד, סקרים, תכנון בר-קיימא וקשרים עם גורמים מקצועיים. נלמד ונסווג חקרי אירוע כגון אתר ארכיאולוגי, מבנים, נופי תרבותי ודרכים תרבותיות. לבסוף נציג פרויקטים של שימור בארץ בכלל וירושלים בפרט.

730-2134 החייאת העיר – התחדשות עירונית {סמינר של התוכנית לתואר שני בעיצוב אורבני}
סמסטר ב', 2 שש"ש, 4 נ"ז
פרופ' דוד גוגנהיים, ד"ר מירב אהרון גוטמן

בעשור האחרון אנו עדים לתופעה גוברת בה חוברים גורמים ממשלתיים יחד עם מגוון גורמים פרטיים (NGO למשל) לשם החייאת העיר בכלל ומרכזי הערים בפרט. בתהליך זה משולבים יעדים כלכליים, חברתיים וסביבתיים, ולכן הוא דורש מגוון רחב של מיומנויות מקצועיות סמינר זה מקנה את המיומנויות הנדרשות לטיפול בהיבט תכנוני חשוב זה.

מטרות
לפתח הבנה מעמיקה של התהליכים המביאים להחייאת העיר.
לפתח את היכולת לזהות ולהעריך את התהליכים המוצלחים ביותר בהחייאת העיר.
לפתח יכולות הערכה ביקורתיות של הדינאמיקות המניעות מועצות מקומיות ערים וכרכים.
לשכלל יכולות אישיות ומקצועיות לשם ניצולן בצוותים רבת-חומיים.

הקורס מתמקד בשלושה אספקטים:
תפישות מדיניות/תכנוניות שונות להחייאת עיר
פיתוח חברתי תרבותי
ניהול והערכה כלכלית

כחובות הקורס על הסטודנט להתמקד בנושאים הבאים:
התייחסות לתהליכי מעורבות הציבור ושינוי המבנה הארגוני.
בחינה מעמיקה ו/או רחבה של אספקט מסוים בתהליך החייאת העיר. מבין הנושאים הרלוונטיים:
ההקשר של החייאת העיר, מדיניות מגורים ופיתוח בר-קיימא.

730-2144 נופ – היסטוריה, אידיאולוגיה ותכנון } סמינר של התוכנית לתואר שני בעיצוב

{ אורבני

סמסטר א', 2 שש"ש, 4 נ"ז
אדר' נופ ג'ודי גרין, ד"ר דורון בר

The course is based on a critical approach to the contemporary discourse on landscape exploring the interface of the attitudes toward urban design, landscape design, environment and ecology. We will track the changing relationship of city and nature in the pre-industrial, industrial, and post industrial urban environment, examining the impact of ecology, the urbanization of nature, and the relationship of regenerative approaches to landscape and urban form. The course will be organized around the presentation of international historical context, Israeli context and relevant projects.

סטודיו (יחידות מחקר) שנים ד'-ה'
סמסטר א', 6 נ"ז, היקף 10 ש"ש

אדר' מאירה אפרת קובלסקי, פרופ' אדר' צבי אפרת, אדר' ארז אלה, אדר' ליאת בריקס-אתגר, אדר' יהושע גוטמן, אדר' שמואל גרואג, אדר' מתן ספיר, אדר' דן הנדל, אדר' יובל יסקי, אדר' סנאן עבדל קאדר, אדר' שהם קסלסי, אדר' שירה שפרכר-סגלוביץ, פרופ' אדר' אלי פירשט, אדר' אסנת תדמור

בשנים ד' ו-ה' ניתנת לסטודנט האפשרות להתמקד בתחום מקצועי ו /או תמאטי עפ"י העדפותיו. בשנים אלו הסטודנט רשאי לבחור ביחידת לימוד אחת למשך ארבעה סמסטרים, או לחילופין לנדוד בין יחידות הלימוד השונות כרצונו. יחידות הלימוד מציעות פרויקטים תמאטיים סמסטרי אליים עפ"י תחומי ההתמחות שלהן, ובנוסף מאפשרות לסטודנטים בשנה ה' לעשות את פרויקט הגמר שלהם במסגרותיהם. סופו של תהליך זה בגיבושו של פרויקט גמר המציג תזה ממוקדת ומנומקת הנושאת חותם אישי. יחידות הלימוד משקפות תחומי ידע מקצועיים של מורי המחלקה ומייצגות אג'נדה פדגוגית של בחירה, התמחות והמשכיות. המחלקה מעודדת את מסלולי ההתמחות להתנהל כיחידות אקדמיות עצמאיות המייצרות תכנים דיסקורסיביים ומאגרי ידע ייחודיים. מנחי יחידות ההתמחות, יחד עם הסטודנטים, יוזמים פעילויות אקדמיות וחוץ אקדמיות כגון: ימי עיון, כנסים, פרסומים ושיטופי פעולה עם מוסדות אקדמיים וציבוריים.

7457- אדר' שמואל גרואג, אדר' שירה שפרכר-סגלוביץ

שימור המורשת הבנויה

יחידת הלימוד סטודיו שימור עוסקת בלימוד המרחב הישראלי מנקודת המבט של שימור מורשת תרבותית, תוך התמקדות בידע המקצועי ובשיח העכשווי בתחום זה. עבודת הסטודיו משולבת ב"סדנת ירושלים לשימור" הנתמכת על ידי קרן יעל לוי. את השימור יש לקרוא כמערכת אתית ותרבותית במסגרתה מנהלת חברה נתונה דיון מתמשך בזהותה בכלל, וביחסה לסביבה הבנויה בפרט. תוצאותיו של הדיון מוצאות ביטוי פיזי בתחומים התכנוני והאדריכלי – בבחירת האתרים שנקבעים לשימור, ובאופנים בהם מתוכננים ומבוצעים פרויקטי שימור. באופן דומה, הסטודיו מתמקד בחשיבות ההולכת וגוברת של השימור הן ככלי של פיתוח המרחב, והן כמנוע לשינוי תרבותי-חברתי-פוליטי. תהליך העבודה בסטודיו מתחיל במחקר אדריכלי והיסטורי אשר מסתכם בתיק תיעוד והכנת "מסמך משמעות", ממשיך בגיבוש קונספט שימורי לאתר ופיתוח רעיוני של הפרויקט האדריכלי, עיבוד פרוגרמה אשר מעשירה את חידוש המבנה, עבודה עם סכמות ומודלים ועיבוד של תכניות חתכים וחזיתות עד לרמת הפרט האדריכלי ועבודה עם חומרים, ומסתיים בהכנת פרזנטציה תוך שימוש בכלים מגוונים. כמו כן, במסגרת השעורים מועבר חומר תיאורטי הרלוונטי לעבודת הסטודיו, ומשולבים סוירים לימודיים.

7460- פרופ' אדר' אלי פירשט, אדר' שהם קסלסי, אדר' ענת צרבינסקי

עיצוב אורבני בר קיימות

היחידה עוסקת בעיצוב עירוני מתוך העדפת רקמת המציאות המורכבת על פני האובייקט האדריכלי התחום. הפרויקטים במסלול זה מתמקדים בהצעות בינוי קונקרטריות במרקמים אורבאניים קיימים המתאפיינים במציאות סטטוטורית מורכבת של שימושי ויעודי קרקע הצעות הבינוי מוצעות תוך בדיקת ייחסם לתכניות המתאר, לבינוי הקיים ולסוגיות סוציולוגיות וחברתיות בעיר הקיימת.

7458- אדר' יהושע גוטמן, אדר' אסנת תדמור

מבני ציבור מורכבים

לאור משבר הדיור בישראל ובניסיון לאתר אסטרטגיות חדשות לתכנון הבוחנות את המשמעויות וההשלכות של הפיתוח העתידי של המרחב בישראל, תעסוק היחידה למבנים מורכבים בנושא הבניה לגובה ומגדלים. הסטודיו ידון בתפקידה של הבניה לגובה בפתרון המשבר ובמיקומו של המגדל בנוף הבניה העתידית בתוך סביבה עירונית מורכבת. נבחן את ההשפעות האורבאניות של המגדל בסוגיות כמו, עירוב

שימושים, צפיפות, דיור ציבורי, התחדשות עירונית, פינוי בינוי, חסמים סטאטוטריים, מודלים כלכליים ועוד.

ישראל, אחת המדינות הצפופות בעולם, צמחה ב 30 השנים האחרונות בקצב מהיר ובתוך כך הפכה ממדינה שנבנתה על בסיס אידיאולוגיה חברתית-פוליטית ותוכננה על פי הגיון חברתי - כלכלי משותף, למרחב מופרט המאופיין בפערים קיצוניים בין האינטרסים השונים של היזמים השלטון והאזרחים.

אף שממשלות ישראל האחרונות מתקשות להציע פתרון ראוי למצוקת הדיור הקיצונית השוק החופשי הפנים את מצוקת השטחים והמגדל הוא הפתרון הפופולארי בקרב היזמים. אולם, בהעדר הבנה מלאה של השוק והמרחב בכללותו, נבנים מגדלים רבים מבלי קשר לקונטקסט הכלכלי-חברתי ולסביבה העירונית- "המגדל בפרבר העירוני", "המגדל והקהילה המגודרת", "המגדלים הממותגים", כולם קיימים כעת בכל מקום.

במערכת היחסים בין הנוף העירוני והסביבה הבנויה במרחב הישראלי היום יש לבחון פתרונות חדשים ולחשוב מחוץ לקופסא. במקום להמשיך ולפזר את האוכלוסייה יש להציע צפוף ולבחון את המשמעויות של בניה לגובה כמנגנון לצמיחה ולפיתוח, שבסופו של היום ישמור על עתודות הקרקע והשטחים הפתוחים וייצר סביבות עירוניות אטרקטיביות לעתיד.

האתרים בהם נתכנן: איזור רחוב הרכבת ואיילון ממזרח לנווה שאנן

- רחוב שלבים

- שיכוני הרכבות של יפו

- אזור העסקים בתים

7455- אדר' יובל יסקי, אדר' דן הנדל

עיר/ מדינה

יחידת המחקר "עיר/מדינה" כופרת בהבחנות המסורתיות החדות בין מרחב אורבני (עיר), מרחב תת-אורבני (פרוור), מרחב כפרי-חקלאי ושטחי טבע לא נגועים. קטגוריות אלה סטאטיות מידי ביחס למציאות המורכבת, המשתנה בהתמדה, אותה הן אמורות לתאר. במקומן היחידה שואפת לבנות מערכת מושגית אלטרנטיבית המתאימה לתיאור ולניתוח הסדר המרחבי החדש.

הנחת העבודה של היחידה גורסת שמדינת ישראל היא מעבדה ייחודית לייצור מרחב יש מאין מרחב צפוף ומוגבל עמוס בהכלאות ובהרכבות המהוות חומר גלם רב ערך למחקר וללימוד במסגרת המחלקה לארכיטקטורה.

מבחינה דיסציפלינרית, מכלול הנושאים בהם אנו שואפים לעסוק נמצא בקשרים שבין ארכיטקטורה, אורבניזם, אדריכלות נוף, תשתיות, תכנון אזורי ואיכות הסביבה. במסגרת פעילות היחידה מתקיימים שיתופי פעולה עם גופים ממשלתיים וחוף ממשלתיים בארץ ונבחנות הצעות מדיניות תכנונית ארוכת טווח לפיתוח, קביעת צפיפויות, הנחת תשתיות והסדרת השטחים הפתוחים בישראל.

7459- אדר' סנאן עבדל קאדר, אדר' ליאת בריקס- אתגר

פורמאלי / לא פורמאלי

היחידה מתמקדת ביחס המורכב בין הארכיטקטורה הוורנקולרית המסורתית והעכשווית לבין התכנון המובנה הכפוף לנורמות הדיסציפלינאריות המקובלות. היחידה חוקרת את תוצרי הבניה הבלתי פורמאלית כחלק מתרבות היברידית שהוגדרה בספרות המחקר ל"מרחב השלישי". מרחב זה מבטא את היחסים בין בעלי הכוח לבין האוכלוסיות המוחלשות מבחינה מתודולוגית, היחידה מתמקדת במקרי מבחן בולטים (ירושלים, אסטנבול, עמאן, מקסיקו סיטי וכד') ומתאפיינת בגישה אינטר-דיסציפלינארית למקצועות האדריכלות ותכנון הערים, גישה שתאפשר גמישות ויצירתיות החסרות למסגרת הבנייה הפורמאלית הקיימת המתקשה להתמודד עם הכוחות המקומיים והגלובאליים הפועלים במרחב.

7454- אדר' ארז אלה, אדר' מתן ספיר

אדריכלות:סביבה:בניה

היחידה עוסקת בבניית גישה מערכתית כוללת לתכנון סביבה בריאה ונוחה, תוך הימנעות מפגיעה

במשאבים טבעיים מתכלים ובאיכות הסביבה. הפרויקטים במסלול זה נבדקים בקני מידה שונים ועוסקים בבירור של סוגיות טכנולוגיות ואקולוגיות והשפעתן על שיטות הבנייה ועיצוב הסביבה

7468- פרופ' אדר' צבי אפרת, אדר' מאירה אפרת קובלסקי

פריפריה

סטודיו אופקים יוצא לספר הדרומי של ישראל, מתמקם ב"עיר הפיתוח" אופקים ובוחן אפשרות להנעת תהליך של התחדשות עירונית באמצעות פרויקטים נקודתיים לאורך הרחוב הראשי של העיר הפרויקטים יהיו מבנים חדשים - פרטיים או ציבוריים - אשר יכללו פרוגרמות של מגורים, מסחר, תעסוקה ומבני ציבור. שטחם של המבנים המוצעים יהיה בין 100 מ"ר ל- 1,000 מ"ר. בשבועיים הראשונים של הסטודיו תתבצע עבודה משותפת של מחקר וניתוח של מרכז אופקים במהלך עבודה זו יבנה מודל אורבאני ובסופה תוצע תב"ע אלטרנטיבית אשר מתוכה יגזרו ויוגדלו לסטודנטים מגרשים לתכנון. משתמע מכך שהסטודנטים יעבדו על פרויקטים שונים בהיקפם ובתוכנם, אולם יתאפשר דיאלוג בין הפרויקטים לאור ההקשר העירוני המשותף.

סטודיו (יחידות מחקר) שנים ד'-ה'

סמסטר ב', 6 נ"ז, היקף 10 ש"ש

אדר' מאירה אפרת קובלסקי, פרופ' אדר' צבי אפרת, אדר' ארז אלה, אדר' ליאת בריקס- אתגר, אדר' יהושע גוטמן, אדר' שמואל גרואג, אדר' מתן ספיר, אדר' מתניה ז"ק, אדר' יובל יסקי, אדר' סנאן עבדל קאדר, אדר' שהם קסלסי, אדר' שירה שפרכר-סגלוביץ, פרופ' אדר' אלי פירשט, אדר' אסנת תדמור

- 7461 - אדר' יהושע גוטמן, אדר' אסנת תדמור
- 7462 - אדר' שמואל גרואג, אדר' שירה שפרכר-סגלוביץ
- 7464 - אדר' יובל יסקי, אדר' מתניה ז"ק
- 7465 - אדר' רן גרוס, אדר' אילנה רודישבסקי
- 7466 - פרופ' אדר' אלי פירשט, אדר' שהם קסלסי
- 7467 - אדר' סנאן עבדל קאדר, אדר' ליאת בריקס- אתגר
- 7463 - אדר' ארז אלה, אדר' מתן ספיר
- 7469 - פרופ' אדר' צבי אפרת, אדר' מאירה אפרת קובלסקי

קורסים תומכי יחידת לימוד

ההרשמה לקורסים אלה תיעשה על ידי מזכירות המחלקה על פי יחידת הלימוד אליו שובץ הסטודנט במידה וסטודנט זקוק לקורס תומך יחידת לימוד נוסף-ההרשמה תבצע באופן ידני בתקופת השינויים.

7453 תיאוריה ודילמות בשימור (קורס תומך יחידת לימוד)

סמסטר א'/סמסטר ב', 1 נ"ז, היקף 2 ש"ש (2 קבוצות)

אדר' שמואל גרואג

קורס תומך ליחידת הלימוד שימור המורשת הבנויה

תחום השימור הינו נמצא כיום בלב השיח והדיון האדריכלי. הנחת היסוד לקורס היא כי השימור אינו רק כלי אסתטי ועיצובי וההחלטה מה מוצע לשמור ומה מוצע להרוס משקפת בתוכה גם ערכים חברתיים ותרבותיים.

הקורס יעסוק בלימוד מונחי היסוד של תחום השימור ובלמוד מקוצר של התפתחות החסטוריה והתיאוריה של תחום השימור מסוף המאה ה-19 ועד ימנו. הקורס יבחן גם את התפתחות אמנות השימור הבינלאומיות במקביל לבחינת הידע המעשי. כמו כן יעסוק הקורס בדילמות האדריכליות והחברתיות המלוות את השימור תוך בחינה של מקרי בוחן מהעולם ומהארץ. דרישות: נוכחות פעילה, השתתפות בסדורים, הגשת עבודה.

7030 עיצוב אורבני (קורס תומך יחידת לימוד)

1 נ"ז, היקף 2 ש"ש

אדר' ענת צרבינסקי

קורס תומך ליחידת הלימוד עיצוב אורבני בר קיימות

7031 אורבניזם נופי (קורס תומך יחידת לימוד)

סמסטר א'/סמסטר ב', 1 נ"ז, היקף 2 ש"ש (2 קבוצות)

אדר' יובל יסקי

קורס תומך ליחידת הלימוד עיר/ מדינה

המושג "אורבניזם נופי" נטבע לפני כעשור על ידי האדריכל והתיאורטיקן צ'רלס וולדהיים כדי לתאר פרקטיקה מתהווה בתכנון עירוני הנובעת מתפיסת העיר כאורגניזם מורכב בניגוד לתפיסה האדריכלית השולטת בכיפה ותופסת את העיר כארטיפקט פיזי-תרבותי בלבד. לטענת וולדהיים הגישה הפורמליסטית לתכנון עירוני שבאה לידי ביטוי בתנועת ה"עירוניות המתחדשת" (New Urbanism) שקודדה את המרחב העירוני לעקרונות קשיחים, לא מסוגלת להתמודדות עם הדינאמיות והמורכבות של העיר שכן היא לא לוקחת בחשבון סוגיות מהותיות כגון כלכלה, אקולוגיה, תשתיות וכיו"ב. החלופה שוולדהיים ואיתו מספר אדריכלים ותיאורטיקנים מובילים דוגמת גיימס קורנר וסטן אלן, מציעים, מתבססת על אתיקה של אדריכלות נוף כבסיס לתפיסה הלוקחת את העיר כמערכת אורגנית, מורכבת ומשתנה תדיר. לטענתם הפרקטיקה של אדריכלות הנוף מותאמת בצורה טובה יותר לעסוק בתכנון העירוני היות והיא מבוססת על הבנה תהליכית הלוקחת בחשבון כאחד מחומרי הגלם המרכזיים שלה את סוגיית ההשתנות המערכתית לאורך משך זמן ארוך והיא בעלת יכולת גדולה יותר להכיל מרכיבים רבים יותר תוך הבנת יחסי הגומלין ביניהם. בקורס "אורבניזם נופי" נקרא את הטקסטים המכונים שהגדירו את תפיסת העולם הנופית כבסיס לתכנון עירוני כביקורת לתהליכי תכנון עירוניים מקובלים. נקרא ונכיר את הקונטקסט להופעת האורבניזם הנופי בארה"ב, בסוף שנות ה-90, את הדמויות המובילות בתום. נצפה וננתח פרויקטים מרכזיים, נארח אדריכלי נוף ישראלים ונדון איתם בפוטנציאל הטמון בתפיסת האורבניזם הנופי ויישומו בקונטקסט הישראלי!

7030 עיצוב אורבני (קורס תומך יחידת לימוד)

סמסטר א'/סמסטר ב', 1 נ"ז, היקף 2 ש"ש (2 קבוצות)

אדר' ענת צרבינסקי

קורס תומך ליחידת הלימוד עיצוב אורבני בר קיימות

7032 מבנים מורכבים (קורס תומך יחידת לימוד)
סמסטר א', 1 נ"ז, היקף 2 ש"ש (2 קבוצות)
קורס תומך ליחידת הלימוד מבנים מורכבים

7382 תכנון, מרחב וקהילה בירושלים המזרחית (קורס תומך יחידת לימוד)
סמסטר א', 1 נ"ז, היקף 2 ש"ש
מנחים: מרצים אורחים

מרכזת: אדר' אפרת כהן-בר

קורס תומך ליחידת הלימוד פורמאלי / לא פורמאלי

קורס זה מבקש לעסוק באופן תיאורטי בסוגיות הקשורות בתכנון עירוני ואדריכלי בירושלים המזרחית. נקודת המוצא לקורס היא כי תכנון, כפרקטיקה העוסקת בארגון המרחב ובחלוקת משאבים, מהווה כר נרחב לדיון בשאלות פוליטיות, תרבותיות כמו גם בשאלות של צדק מרחבי בירושלים. הקורס ייסמך על דיון תיאורטי בסוגיות המשקפות מגוון דילמות שמצבה הגאופוליטי של ירושלים מציב. ייחודו הבולט של הקורס המוצע נובע מנקודת המוצא שעיצוב המרחב ככלי שלטוני, הוא בעל השפעה מכרעת על קהילות וחיי היומיום שלהן בעיר. הנושאים בהם יעסוק הקורס: תכנון עירוני אלטרנטיבי ושינוי חברתי; הגאופוליטיקה העירונית של ירושלים; שיתוף הקהילה בתכנון; מדיניות תכנון בעידן הגלובלי; תרבות כמרכיב תכנוני; משפט ותכנון. בקורס המוצע ירצו, בין היתר, אדריכלים ואנשי אקדמיה הנוגעים בתחומים השונים בהם יעסוק הקורס. הקורס מומלץ במיוחד לסטודנטים העוסקים בסטודיו בשכונות ירושלים המזרחית הקורס יתקיים בשיתוף עמותת במקום-מתכננים למען זכויות תכנון.

7034 אדריכלות אזרחית (קורס תומך יחידת לימוד)
סמסטר ב', 1 נ"ז, היקף 2 ש"ש (2 קבוצות)
אדר' ליאת בריקס-אתגר

קורס תומך ליחידת הלימוד פורמאלי / לא פורמאלי

7035 תכנון בר-קיימא בישראל (קורס תומך יחידת לימוד)
סמסטר א'/סמסטר ב', 1 נ"ז, היקף 2 ש"ש (2 קבוצות)
אדר' ברק פלמן

קורס תומך ליחידת הלימוד אדריכלות, סביבה, בנייה

הקורס "תכנון בר-קיימא בישראל" הוא קורס תמך ביחידת המחקר "אדריכלות, סביבה, בנייה" המיועדת לתלמידי שנה ד' וה' בתכנית לתואר הראשון בארכיטקטורה. הקורס עוסק בהיבטים השונים של תכנון בר-קיימא בישראל ומתמקד בהקניית בסיס ידע תאורטי וכלים ביקורתיים ותכנוניים בהם יוכל הסטודנט להיעזר בעבודתו על פרויקט הסטודיו. במהלך הקורס, נחשף לדיון הביקורתי המזין את תרבות התכנון המקיים ונכיר את הסביבה הרגולטיבית המאפשרת את יישום העקרונות של פיתוח בר-קיימא בתכנון האזורי בישראל. נלמד אסטרטגיות וטכניקות של בנייה ירוקה, ותוכנות סימולציה אשר יעזרו לנו להעריך את מידת השפעת המבנים על מדדים של איכות חיים מחד, ושל נזק סביבתי מאידך. לבסוף, נפתח מתודולוגיות עבודה אשר יטמיעו את כל אלה בתהליך התכנון והעיצוב האדריכלי.